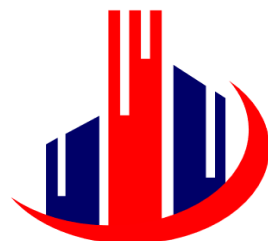

PHATLALATŠO YA KOTARA

2019/Q4

Mabapi le Phatlalatšo ye

Phatlalatšo ya kotara ka kotara ya “Vindilac Analytics” ke flaga ya go bonagatša di tiragalo tša ikonomi, tšeo di diregago ka Afrika Borwa le lefase ka kakaretšo. Hlohloletšo ya phatlalatšo ya raporoto ye ke go netefatša gore goba le kwišišo ya ikonomi le matlotlo ka mo kontinenteng ya Afrika. Ge re lebeletše Afrika Borwa, go banagala maemo a go boloka mašelang a sa kgahliši, re lebeletše “household-income to debt ratio of 72%”. Ka gona, go phatlalatša raporoto mabapi le tša ikonomi, le go e nolofatša gore e be bobebe go bao e sego bo ra-ikonomi, re hlola le ge e se ka maikemišetšo, maemo ao badudi ba kago tšeya dipheto ba hlahlwa ke tsebo ya tša ikonomi. Go bohlokwa go lemoga gore raporoto ye ga se ya ikemišetša goba phadišanong, eupša e oketša le go thekgana le tše dingwe tšeo di le go gona.

ISSN: 2706-896X

© 2020 Vindilac Analytics

Vindilac Analytics e swere tokelo ya ngwalollo ya mošomo wo. Mošomo wo o ka tšweletšwa gape karolo ka moka goba seripa, go šomišetšwa merero e mengwe ntle le dithekišo. Eupša tumelelo ya go šomiša mošomo wo e swanetše go neeletšwa. Diteng tša mošomo wo maikemišetšo a tšona kego phatlalatša tsebo fela, e sego go šomišetšwa go eletša kats3a matlotlo goba tše dingwe. Vindilac Analytics ga e amogele maikarabelo mabapi le tahlego yeo e ka hlagago ka tsela efe goba efe morago ga go šomišwa ga data e sego ka tsela ya maleba goba tlhathollo gotšwa mošomong wo ka phathi ya boraro. Dipono le go ruma ga mošomo go fihletšwe ke bangwadi, ka gona maikarabelo ga se a Vindilac Analytics.

All queries should be addressed to: info@vindilac-analytics.co.za

For more information on Vindilac Analytics’ services, please visit the website below:

www.vindilac-analytics.co.za

DITHETO

Re rata go reta le go leboga sehlopa sa bašomi-mmogo bao ba kgathilego tema ye kgolo kudu go tšweletša mošomo yo o mogolo. Bona ke:

Associate Consultant

Mr Baneng Naape

Associate Consultant

Mr Marius Masoga

Strategic Relations Advisor

Ms Thando Mkhombo

Seasonal Writer

Ms Tumelo Matlhako

Seasonal Writer

Mr Thabang Kumalo

Project Manager

Ms Olwethu Shedi

Ambassador

Ms Mahlatse Magongoa

Ambassador

Mr Laurence Letsoalo

Re rata gape le go leboga morulaganyi wa rena “Ndivhuwo Doctor Sundani” ka go šoma ka maitapišo go fihla mafelelong a mošomo wo. Gape re sa lebale ba beakanyi ba di “data servers” tša go tshephega tšeo di humanegago le go šomišwa mahala. Bjalo ka sehlopha, re leboga Modimo wo mogolo ge a re file maatla le hlahlo go ngwaleng mošomo wo o mogolo.

SEEMO SA IKONOMI

Maemo a ikonomi ya lefase a bile kgatelelong le gona go nanya go lebeletšwe kgolo ya ngwaga ka di presente tše 2.9 ka korata ya bobedi ka 2019, gomme ka kotara ya boraro maemo a theogile ka presente goya go 2.8. Go nanya wo ke sešupo sa bonnyane bja dithekišo go lebeletšwe ikonomi tšeo di tšweletšego (advanced) le tšeo di sa itšweletšago. Maemo a kgonthe a kgolo ya ikonomi tšeo disa itšweletšago a ile fase go 4.1% ka kotara ya boraro ya 2019 gotšwa go 4.2% kotareng ya bobedi. Go nanya ga kgolo ya ikonomi ka Europa le “Latin America” go bile le seabi kudu mo seeming se, ka ge re bone kgolo ya gona e theogela fase gape go 4.0% kotareng ya boraro, morago ga gore a kaonafale mo kotareng ya bobedi. Go se kgahliše ga ikonomi tše di sa itšweletšago go hlotše ke go diega ga ikonomi ya Turkey, ka ge re bone go gola ka kgonthe ga ditšweletšwa go fokotšega ka 4.0% goya go 1.7% kotareng ya bobedi goya go ya boraro.

Re sa lebeletše, ikonomi ya Afrika Borwa e tšwetše pele go hlobagelwa ka lebaka la go fokotšega ga dinyakwa, le go hloka tshepho ga bareki. Le ge go le bjalo, polisi ya ditšhelete e bonagetše e akaretša bohle ka 2019. Ka gona, ditefelo tša ditheko tša bareki ka kakaretšo di bile ka fase ga 3% – 6%. Go lekanela ga theko ka kakaretšo go bonwe ka ikonoming tše di ntšhi tše tšweletšeng (bjalo ka Japan le United Kingdom). Gofa mohlala, ka UK theko ka kakaretšo e bile ka fase ga 2% ya nepišo ka November 2019. Le ge go le bjalo, ka US theko ka kakaretšo eile godimo go 2.05% gotšwa go 1.76% ka November le October ka tatelano yeo. Ge e le ikonomy ya ka gea, matlotlo a setšhaba a itemogetše hlaeletšo. Le ge matsapa a mmušo go fokotša kadimišo ya mašeleng a fiwa šedi phethagatšong ya polisi, ditlamorago tša gona e noba go gola ga hlaeletšo ya matlotlo le go tseenelela gokgolo ya sekoloto ka lebaka la mašeleng ao a somišwago kudu go lamolela di khamphani tša mmušo tšeo di lego mathateng a ditšhelete.

Ikonomi ya Afrika Borwa e itemogetše mahloko mo kotareng ya mafelelo ya 2019 ka lebaka la go hloka kgonthišišo ga di khamphani tša mmušo. Ka lehlokoreng le lengwe re bone Eskom e kgaotša mohlagase kgafetša, e le seo se amilego merero ya di kgwebo. Ka go le lengwe, khamphane ya Afrika Borwa ya difofane (goba yona South Africa Airways) e bile ditabeng morago ga maipelaetšo a go emiša mošomo wa difofane. Ka gore bjalo, tše e bile mathata ao a beago sekhwama sa mašeleng kotsing. Ga re lebeletše maemo a lešokotšo, ge theko ka kakaretšo e le kotsing, seo eba hlahlo go polisi ya ditšhelete. Ka September le November 2019, Banka-kgolo ya Resefe ya Afrika Borwa e tšeere sephetho sa go se fetole maemo a lešokotšo, ka ge gobe go lebeletšwe gore seemo sa ditheko ka kakaretšo ga se name se le kotsing. Sa go kgahliša mo temaneng ye ke gore khamphani ya dipalopalo ya Afrika Borwa e lokotše dipalo tša theko ka kakaretšo tša kgwedi ya November. Goya ka tšona dipalo tšeo re bone dipresente tše 3.6 tša theko ka kakaretšo ka ngwaga mo kgwedi ya November, e le gona go theogela fase gotšwa go 3.7% ka October.

Le ge gole bjalo, khamphani ya boditšhabatšhaba ya ditšhelete (goba yona “International Monetary Fund”) e fokoditše tetelo ya yona ya kgolo ya ikonomi ya Afrika Borwa ka 2019 goya go 0.7% ka October. Go gola ga lekgetho gobe go le godimo gannyane ge go bapetšwa le tekanyetšo yeo e bego e letetšwe ke lefapha la tša hlokomelo ya mašeleng a sechaba ka ge

go tsebišitšwe ka polelo gare ga ngwaga wa matlotlo ka 2019. Re sale moo, ka November Banka-kgolo ya Resefe ya Afrika Borwa e fokoditše tetelo ya yona ya kgolo ya “Gross Domestic Product” goya go 0.5%. Ka moka di presente tšeo dibe di letetšwe dika fase ga dipoelo tša nnete tša kgolo ya ikonomi ya 0.8% ka 2018. Maemo a ranta a ile fase mo bofelong bja kgwedi ya October morago ga go tokollo ya setatamente sa gare ga ngwaga wa matlotlo ka 2019, e le seo se dirilego gore maemo a matlotlo a phuhlagame. Gomme seo se fetlekolla di pelaelo mabapi le sekala sa mokitlana ka ge khamphani ya go boeletša mašeleng “Moody’s Investor Services” e fetoletše fase kamo e bonago maemo a mokitlana wa Afrika Borwa, morago go letetše “Standard and Poor ka 22 November 2019.

Bolumu ya kgwebišano lefaseng eile fase ngwaga ka ngwaga go 0.1% ka September 2019, e le go tšwelela ga dithulagano Mabapi le kgwebišano. Ka yona nako yeo, bolumu ya go rekišetša ka ntle ya ikonomi tšeo di sa itšweletšago di ile fase le go feta, lebaka e le ge dithekišo tša Afrika tša go rekišetša ka ntle di theogile, go akaretša le naga tša “Middle East”, “China” le ikonomi tša “Asia” tšeo di sa itšweletšago. Gape thekišetšo ya ka ntle ya ikonomi tšeo di tšweletšego e phuhlame ka 0.4% kgwedding ya September 2019, lebaka-kgolo e le goba fase ga thekišetšo ya goya ntle ga naga tša tikologo ya Europa. “Net exports” ka Afrika Borwa ke lebaka leo le kgathilego tema go goleng ga ikonomi ga kgonthe (“real GDP”) ka kotara ya boraro ya 2019 ka 3.2%. Palo ya kgonthe ya ditšweletšwa tša goya ka ntle e nameletše ka 0.9% kotareng ya boraro, morago ga go phuhlagama ka 0.4% gotšwa kotareng ya bobedi.